

Cantatedienst 21 maart 2021

5^e zondag in de Veertigdagentijd

“Gleich wie der Regen und Schnee vom Himmel fällt”
(BWV 18)

Uitgevoerd door
Cantatecollectief “Ewiges Feuer”
o.l.v. Geke Bruining

Liturg: Teunard van der Linden

Organist: Paul van der Werf

Cantatecollectief “Ewiges Feuer”

dirigent	Geke Bruining
sopraan	Agnes van Laar
alt	Femke de Boer
tenor	Gerben Houba
bariton	Ben Brunt
altviool	Els Veltheer Margriet Greydanus Anne Marieke Kussendrager
viola da gamba	Jan-Joost van Walsum
violone	Severiano Paoli
fagot	Jeroen Veltheer
orgel	Paul van der Werf

Ewiges Feuer voert de cantates van Johann Sebastian Bach uit in de kerkdienst. Het Cantatecollectief is in 2015 ontstaan in de Protestantse gemeente te Vries. Op volle sterkte zingen en spelen we met een gezelschap van meer dan 40 mensen. In tijden van corona houden we het wat kleiner van omvang.

www.ewiges-feuer.nl
contact@ewiges-feuer.nl
06-21878297

planning 2021:

27 juni en 4 juli 2021, “Ein ungefärbt Gemüte”

31 oktober en 7 november 2021, “Mache dich, mein Geist, bereit”

Stilte

Aansteken van de kaarsen

Orgelspel: Jan Pieterszoon Sweelinck, Praeludium Pedaliter

Openingslied: Psalm 116: 1 t/m 4

Antifoon, Lied 535f: Doe mij recht, o God,
vecht voor mijn zaak.

God heb ik lief, want die getrouwe Heer
nam, toen ik riep, met toegenegen oren
mijn woorden aan. Hij zal mij blijven horen
en levenslang ben ik niet eenzaam meer.

Toen de benauwdheid dreigend op mij viel
en angsten voor het doodsrijk mij bekropen,
heb ik de naam des Heren aangeroepen
en weende: Heer mijn God, bewaar mijn ziel.

Hij is goedgunstig in gerechtigheid,
Hij wil zich altijd over ons ontfermen.
Zijn kracht kwam mij, eenvoudige, beschermen.
Rust nu, mijn ziel, de Heer heeft u bevrijd.

O God, mijn God, die van de dood mij redt,
mijn tranen afwist! Voor het oog des Heren
mag ik weer vrij in 's levens land verkeren,
geen steen die stoot waar ik mijn voeten zet.

(Antifoon)

Groet en bemoediging

Allen: Amen

Lied 909 (setting J.S. Bach, 'Was Gott tut, das ist wohlgetan')

Wat God doet, dat is welgedaan,
zijn wil is wijs en heilig.
'k Zal aan zijn hand vertrouwend gaan,
die hand geleidt mij veilig.
In nood is mij / zijn trouw nabij.
Ja Hij, de Heer der Heren,
blijft eeuwig wijs regeren.

Wat God doet, dat is welgedaan.
Hij is mijn licht en leven.
Ik wil mijzelf van nu voortaan
blijmoedig aan Hem geven,
omdat ik weet / in vreugd en leed:
zijn vaderlijke ontferming
blijft eeuwig mijn bescherming.

Wat God doet, dat is welgedaan,
daar laat ik het bij blijven.
Al moet ik door de engten gaan
waar mij de dood zal drijven -
als God mij leidt / kan ik de tijd
van duisternis verdragen:
ik zal zijn licht zien dagen.

Gebed

Schriftlezing: Lucas 8:4-15 – Gelijkenis van de zaaier

Inleiding op de cantate

“Gleichwie der Regen und Schnee vom Himmel fällt“, BWV 18 Johann Sebastian Bach (Weimar, 1715)

1. Sinfonia

2. Rezitativ (Bass)

Gleichwie der Regen und Schnee
vom Himmel fällt und nicht
wieder dahin kommet,
sondern feuchtet die Erde
und macht sie fruchtbar und
wachsend, daß sie gibt Samen zu
säen und Brot zu essen:
Also soll das Wort,
so aus meinem Munde gehet,
auch sein;
es soll nicht wieder zu mir leer
kommen, sondern tun, das mir
gefället, und soll ihm gelingen,
dazu ichs sende.

3. Rezitativ und Chor

(Sopran, Alt, Tenor, Bass)
(T) Mein Gott, hier wird mein
Herze sein: Ich öffne dirs in
meines Jesu Namen;
So streue deinen Samen
Als in ein gutes Land hinein.
Mein Gott, hier wird mein Herze
sein: Laß solches Frucht, und
hundertfältig bringen!
O Herr, Herr, hilf!
O Herr, laß wohlgelingen!
(S) Du wollest deinen Geist
und Kraft zum Worte geben;
Erhör uns, lieber Herre Gott!

2. Recitatief:

Zoals de regen en de sneeuw
uit de hemel vallen
en daar niet naar terugkeren,
maar de aarde bevochtigen
en haar vruchtbaar maken en
laten gedijen
zodat er zaad is om te zaaien
en brood om te eten;
zo zal ook het woord zijn
dat uit mijn mond komt;
het zal niet leeg naar mij
terugkeren maar doen wat mij
behaagt en dat volbrengen
waarvoor ik het zend.

3. Recitatief en koor

(T) Mijn God, hier is mijn hart,
ik open het voor u in
Jezus' naam,
strooi uw zaad er maar in
als in goede aarde.
Mijn God, hier is mijn hart:
laat het vrucht dragen,
honderdvoudig.
O Heer, Heer, help!
O Heer, laat het lukken.
(S) Wil uw geest en kracht
bij het woord voegen;
(tutti) Verhoor ons,
lieve God!

(B) Nun wehre, treuer Vater,
wehre, Daß mich und keinen
Christen nicht Des Teufels Trug
verkehre. Sein Sinn ist ganz
dahin gericht', Uns deines
Wortes zu berauben

Mit aller Seligkeit,

(S) Den Satan unter unsre Füße
treten; (tutti) Erhör uns, lieber
Herre Gott!

(T) Ach! Viel' verleugnen Wort
und Glauben Und fallen ab wie
faules Obst, Wenn sie Verfolgung
sollen leide So stürzen sie in ewig
Herzeleid, Da sie ein zeitlich Weh
vermeiden.

(S) Und uns vor des Türken
und des Papsts grausamen Mord
und Lästerungen, Wüten und
Toben väterlich behüten;
(tutti) Erhör uns, lieber Herre
Gott! (B) Ein anderer sorgt nur für
den Bauch; Inzwischen wird der
Seele ganz vergessen.

Der Mammon auch hat vieler
Herz besessen. So kann das Wort
zu keiner Kraft gelangen.

Und wieviel Seelen hält die
Wollust nicht gefangen?

So sehr verführet sie die Welt!

Die Welt, die ihnen muß anstatt
des Himmels stehen, Darüber sie
vom Himmel irgehen!

(S) Alle Irrige und Verführte
wiederbringen;

(tutti) Erhör uns,
lieber Herre Gott!

(B) Voorkom, trouwe vader,
voorkom dat het bedrog van de
duivel mij of welke christen dan
ook misleidt. Hij is er helemaal
op gericht ons van uw woord te
beroven en daarmee ook van
alle zaligheid. (S) Wil de Satan
onder onze voeten vertrappen;
(tutti) Verhoor ons, lieve God!
(T) Ach, velen verloochenen het
woord en het geloof /en vallen af
als rot fruit wanneer ze
vervolgving moeten ondergaan.
Dan storten ze in eeuwig
harteleed door een tijdelijke pijn
te vermijden.

(S) En wil ons voor de gruwelijke
moord van de Turk en de paus,
en voor hun godslasteringen,
hun geraas en getier vaderlijk
behoeden; Verhoor ons, lieve
God! (B) Een ander zorgt alleen
voor zijn buik; intussen wordt de
ziel geheel vergeten. Ook de
Mammon heeft het hart van
velen in bezit genomen. Zo kan
het woord geen kracht krijgen.
En hoeveel zielen houdt de
wellust niet gevangen? Zo
verleidt de wereld hen!

De wereld, die zij verkiezen
boven de hemel,
waardoor ze van de hemel
afdwalen!

(S) Wil alle dwalenden en
misleiden terugbrengen;
(tutti) Verhoor ons, lieve God!

4. Arie (Sopran)

Mein Seelenschatz ist Gottes
Wort.
Außer dem sind alle Schätze
solche Netze,
Welche Welt und Satan stricken,
Schnöde Seelen zu berücken.
Fort mit allen, fort, nur fort!
Mein Seelenschatz
ist Gottes Wort.

5. Choral

Ich bitt, o Herr, aus
Herzensgrund,
Du wollst nicht von mir nehmen
Dein heiliges Wort aus meinem
Mund;
So wird mich nicht beschämen
Mein Sünd und Schuld,
denn in dein Huld
Setz ich all mein Vertrauen.
Wer sich nur fest darauf verläßt,
Der wird den Tod nicht schauen.

4. Aria

De schat van mijn ziel is het
woord van God,
daarbuiten zijn alle schatten als
netten die de wereld en de Satan
boosaardig spannen
om zielen te betoveren.
Weg met al die schatten, weg,
weg! De schat van mijn ziel is het
woord van God.

5. Koraal

Ik bid u Heer, uit de grond van
mijn hart,
neem uw heilige woord niet weg
van mijn mond; dan zullen mijn
zonden
en mijn schuld
mij niet beschamen,
want op uw genade
stel ik al mijn vertrouwen.
Wie zich daarop maar verlaat,
zal de dood niet zien.

vertaling Ria van Hengel

Stilte

Korte uitleiding bij de cantate

Lied 653: 1,5 en 7 ('Wer nur den lieben Gott lässt walten')

U kennen, uit en tot U leven,
Verborgene die bij ons zijn,
zolang ons 't aanzijn is gegeven,
de aarde en de aardse tijd,
o Christus, die voor ons begin
en einde zijn, der wereld zin!

Gij zijt de wijnstok van het leven,
in duizend ranken uitgebreid,
het leven, ons in U gegeven,
draagt goede vruchten op zijn tijd.
Laat ons uw ranken zijn voorgoed,
doorstroom ons met uw hartenbloed.

O Christus, ons van God gegeven,
Gij tot in alle eeuwigheid
de weg, de waarheid en het leven,
Gij zijt de zin van alle tijd.
Vervul van dit geheimenis
uw kerk die in de wereld is.

Gebeden

Voorbeden, met (4x) gezongen acclamatie,
Lied 301a : Kyrie Eleison

Onze Vader, gezongen:

Lied 370 (setting J.S. Bach, 'Vater unser im Himmelreich')

Vader, die woont in hemels licht,
- uw rijk geeft liefde een gezicht
uw naam is waard de hoogste eer!
Wij bidden om een ommekeer:
wek doden op, maak armen rijk,
laat komen, Heer, uw koninkrijk.

Uw wil geschiede, goede God,
laat ons niet over aan ons lot,
bewaar de aarde voor de dood
en geef van dag tot dag ons brood.
Vergeef als wij: laat uw geduld
steeds groter zijn dan onze schuld.

Leid ons niet in verzoeking, Heer,
verlos ons, maak ons meer en meer
tot mensen aan uw beeld gelijk -
want U behoort het koninkrijk,
de kracht, de hoogste heerlijkheid
nu en in alle eeuwigheid.

Orgelspel: Johann Jacob Froberger – gedeelte uit Ricercar in F

Slotlied: lied 246b: 1, 2, 3 en 5

1. De maan is opgekomen.
De aarde ligt in dromen.
De nacht is stil en klaar.
De donkere bossen zwijgen
en van de beemden stijgen
de nevels wit en wonderbaar.

2. De wereld die verstilde
en zich in schemer hulde,
wordt inniger vertrouwd
en houdt u zo geborgen,
dat gij verdriet en zorgen
van heel de dag vergeten zoud.

3. Ziet gij de maan? De schone
wil zich maar half vertonen,
toch is hij er geheel.
Zo zijn er grote zaken
waar wij geen ernst mee maken:
ons oog ziet enkel maar een deel.

5. Doe ons uw heil aanschouwen,
niet op ons oog vertrouwen,
niet blij zijn met de schijn.
Doe ons de eenvoud vinden,
en, God, voor U als kinderen
op aarde vroom en vrolijk zijn.

Zegen

V: de Heer schenke ons zijn zegen,
Hij beware ons voor onheil
en geleide ons
tot eeuwig leven
Allen: Amen

Orgelspel: Johann Philipp Kirnberger - Spiegelfuga in Bes

Uitgangscollecte

Wij nodigen u van harte uit een vrije gift te doen ter bestrijding van de kosten van deze cantatedienst. Daartoe kunt u de hier afgebeelde QR-code scannen met uw mobiele telefoon, het foto-toestel of uw bank app. Het bedrag kunt u zelf instellen.

U kunt uw gift overmaken op NL60 INGB 0000
3438 72. Het Cantatecollectief werkt onder de
stichting Noordelijk Orkestrale Manoeuvres.